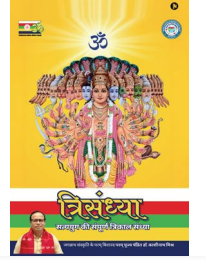

ॐ त्रिकाल सन्ध्या ॐ

विश्व सनातन धर्म सेवा ट्रस्ट

॥ जय श्री माधव ॥

"मानवसभ्यतायै, त्रिसन्ध्या सञ्जीवनी (अमृतम्) इव अस्ति।"

प्रतिदिनं त्रिसन्ध्याकालेषु त्रिसन्ध्यां कुर्यात्, प्रतिदिनं श्रीमद्भागवत महापुराणस्य एकम् अध्यायम् पठतु, मनसा च निरन्तरं 'माधव' नाम जपेत्।

त्रिकालसन्ध्याया सह अधोलिखिताः 5 शिक्षाः धारयतु।

1. आज्ञापालकः भवितुं शिक्षेत्।
2. प्रतीक्षां कर्तुं शिक्षेत् (धैर्यं धारयेत्)।
3. सर्वेषु जीवेषु प्रेम कर्तुं तेषु करुणां कर्तुं च शिक्षेत्।
4. इन्द्रियेषु संयमं धारयेत्।
5. 'अहं मम, त्वं तव' (अहङ्कारः) इति भावनां त्यजेत्।

त्रिसन्ध्यायाः त्रयः कालाः।

प्रातःकालः ब्रह्ममुहूर्ते, सूर्योदयात् पूर्वम्

मध्याह्नः 11:30 तथा 12:30 मध्ये

सायंकालः सूर्यास्तात् त्रिंशत् निमेषात् पूर्व त्रिंशत् निमेषात् पश्चात् च मध्ये कर्तुं शक्यते

त्रिसन्ध्या विषय-सूची

1. मन्त्र
2. श्री विष्णोः षोडशनामस्तोत्रम्
3. श्री दशावतार स्तोत्रम्
4. दुर्गा-माधव स्तुति
5. 108 वारम् "माधव" नाम (मनसा)
6. कल्कि महामन्त्र
7. जयघोष

उच्चारणविषये एकं विनम्रं निवेदनम्

शुद्धोच्चारणार्थं कृपया [आधिकारिकं त्रिसन्ध्या श्रव्यम्](#) शृणुयात् (एतत् 1.5x वेगेन श्रवणं अधिकं उपयुक्तम् अस्ति)। लिप्यन्तरे सूक्ष्माः भिन्नाः भवितुम् अर्हन्ति, अतः उच्चारणं सुकरं यावत् एतत् शृणुयात्।
सूचनाः माधवनामजपः मनसा करणीयः अस्ति, यदा तु श्रव्ये तस्मिन् स्थाने माधवगीतम् गीतम् अस्ति।

1. मन्त्र

['ॐ'] * 3 वारम्

[ॐ भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं ।
भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॥] * 3 वारम्

2. श्री विष्णोः षोडशनामस्तोत्रम्

(श्रीविष्णोः षोडश नामानि)

औषधे चिन्तयेत् विष्णुं । भोजने च जनार्दनम् ॥
शयने पद्मनाभं च । विवाहे च प्रजापतिम् ॥
युद्धे चक्रधरं देवं । प्रवासे च त्रिविक्रमम् ॥
नारायणं तनुत्यागे । श्रीधरं प्रियसंगमे ।
दुःस्वप्ने स्मर गोविन्दं । संकटे मधुसूदनम् ॥
कानने नारसिंहं च । पावके जलशायिनम् ॥
जलमध्ये वराहं च । गमने वामनम् चैव ॥
पर्वते रघुनन्दनं ।

[सर्व कार्येषु माधवम्] ॥ * 3 वारम्

षोडशैतानि नामानि प्रातरुत्थाय यः पठेत् सर्वपाप विनिर्मुक्तो विष्णुलोके महीयते ॥

3. श्रीदशावतार स्तोत्रम्

(श्रीजयदेवेन रचितं दशावतार स्तोत्रम्)

प्रलय पयोधि-जले धृतवान् असि वेदम् ।
विहित वहित्र-चरित्रम् अखेदम् ।
केशव धृत-मीन शरीर जय जगदीश हरे ॥ 1 ॥

क्षितिरति विपुलतरे तव तिष्ठति पृष्ठे ।
धरणि धरण किण चक्र गरिष्ठे ॥
केशव धृत-कच्छप-रूप जय जगदीश हरे ॥ 2 ॥

वसति दशन-शिखरे धरणी तव लग्ना ।
शशिनि कलंक कलेव निमग्ना ॥
केशव धृत-शूकर रूप जय जगदीश हरे ॥ 3 ॥

तव कर कमल-वरे नखम् अद्भुत शृंगम् ।
दलित-हिरण्यकशिपु-तनु भृंगम् ॥
केशव धृत-नरहरि रूप जय जगदीश हरे ॥ 4 ॥

छलयसि विक्रमणे बलिम् अद्भुत वामन ।
पद-नख नीर जनित जन-पावन ॥
केशव धृत-वामन रूप जय जगदीश हरे ॥ 5 ॥

क्षत्रिय रुधिर मये जगद्-अपगत पापम् ।
स्नपयसि पयसि शमित भव तापम् ॥
केशव धृत-भृगुपति-रूप जय जगदीश हरे ॥ 6 ॥

वितरसि दिक्षु रणे दिक पति कमनीयम् ।
दश-मुख मौलि-बलिम् रमणीयम् ॥
केशव धृत-रघुपति रूप जय जगदीश हरे ॥ 7 ॥

वहसि वपुषि विशदे वसनम् जलदाभम् ।
हल-हति-भीति-मिलित-यमुनाभम् ॥
केशव धृत-हलधर-रूप जय जगदीश हरे ॥ 8 ॥

निन्दसि यज्ञ विधेर अहह श्रुति जातम् ।
सदय हृदय दर्शित पशु-घातम् ॥
केशव धृत-बुद्ध-शरीर जय जगदीश हरे ॥ 9 ॥

स्लेच्छ निवह निधने कलयसि करवालम् ।
धूमकेतुम्-इव किम् अपि करालम् ॥
केशव धृत-कल्कि शरीर जय जगदीश हरे ॥ 10 ॥

श्री-जयदेव-कवेर इदम् उदितम् उदारम् ।
शृणु सुख-दम् शुभ दम् भव-सारम् ॥
केशव धृत-दश-विध रूप जय जगदीश हरे ॥ 11 ॥

4. दुर्गा - माधव स्तुति

(दुर्गा - माधव स्तुति पाठः)

जय हे ! दुर्गा माधव कृपामय कृपामयी।
दुर्गान्कु सेबी माधव होइले मो दीअं साई ॥ 0 ॥

जय हे ...

बहू रुपे जय दुर्गे, ब्यापी अछु सर्व ठाबे ।
रमा उमा बाणी राधा तो छड़ा अन्य के नाहिं ॥ 1 ॥

जय हे ...

मदन-मोहन रुपे ब्यापी अछु सर्व ठाबे ।
मोहन चित्त मोहिलू श्री सर्व मंगला तुही ॥ 2 ॥

जय हे ...

धर्म संस्थापने जन्म यदी हन्ति नारायण ।
दुर्गान्कु छाड़ी माधव खेलि बार शक्ति काहिं ॥ 3 ॥

जय हे ...

माधवन्क खेल पाई देह धरू महामायी।
माधवन्क पति पुत्र रुपे खेलाउछु तुही ॥ 4 ॥

जय हे ...

माधवन्क दुर्गा कोले जेहूं देखे बेनी डोले ।
ताहार भाग्यर कथा ब्रह्मा शिबे न जोगाई ॥ 5 ॥

जय हे ...

जय दुर्गति नाशिनी अभिरामर जननी।
शुभागमन करंतू माधवन्क कोले नेई ॥ 6 ॥

जय हे ...

5. 108 वारम् "माधव" नाम (मनसा)

['माधव'] * 108 वारम्

जगन्नाथमहाप्रभो: 'माधव' नाम्नः 108 वारम् जपम् कुर्यात्।
एतत् उच्चैः न वदेत्। स्व-अङ्गुलीषु गणयेत् मनसा च नाम जपेत्।

6. कल्कि महामन्त्र

[राम हरे कृष्ण हरे, राम हरे कृष्ण हरे ।
राम हरे कृष्ण हरे, अनन्त माधव हरे ॥] * 11 वारम्

7. जयघोषः

जयघोषस्य पाठः मनसा करणीयः, उच्चैः वदन् न।
(यदि भवान् स्थितः अस्ति, तदैव अस्य पाठः उच्चैः कर्तुं शक्यते।)

त्वमेव माता च पिता त्वमेव
त्वमेव बन्धुश्च सखा त्वमेव ।
त्वमेव विद्या द्रविणं त्वमेव
[त्वमेव सर्वं मम देव देव] ॥ * 3 वारम्

ॐ नमो ब्रह्मण्य देवाय गो-ब्राह्मण हिताय च /
जगत् हिताय कृष्णाय गोविंदाय नमो नमः ॥

[ॐ अनन्त कोटि विश्व ब्रह्माण्ड नाथ परब्रह्म नारायण महाविष्णु भगवान् कल्किराम श्री श्री श्री सत्य अनन्त माधव
महाप्रभु जी की जय!] * 3 वारम्

[माता महालक्ष्मी जी की जय!] * 3 वारम्
[माता वैष्णो देवी जी की जय!] * 3 वारम्
[सर्व देवी-देवताओं की जय!] * 3 वारम्
[सुधर्म महा-महा संघ की जय!] * 3 वारम्
[सुधर्म महा-महा संघ की जय!] * 3 वारम्

हे प्रभो! शीघ्रं शीघ्रं सम्पूर्णविश्वस्य भक्तानाम् एकत्रीकरणं भवतु —
[आनन्देन एकवारं वदतु, "हरि हरि", "हरि हरि", "हरि हरि"]

हे प्रभो! यथाशीघ्रम् अस्यां पृथिव्यां, सर्वेषु विश्वेषु सत्यं, प्रेम, दया, क्षमा, शान्तिः च स्थापिताः भवन्तु —
[आनन्देन एकवारं वदतु, "हरि हरि", "हरि हरि", "हरि हरि"]

जय श्री माधव

महत्त्वपूर्णानि निर्देशानि

अद्य अपि, यदा विज्ञानम् आध्यात्मिकता च उभौ आगच्छतः महतः परिवर्तनस्य सङ्केतम् अनुभवतः, मानवतायाः पार्श्वे अस्मात् सङ्कटात् उद्धरणाय कोऽपि निश्चितः उपायः नास्ति। 'भविष्य मालिका' अनुसारं — पापकर्मन् त्यजन्तु, जीवनस्य रक्षार्थं च सर्वे धर्मावलम्बिनः 'त्रिसन्ध्याम्' स्वीकुर्वन्तु।

युगपरिवर्तनस्य अस्मिन् समये, एषः गुप्तः सिद्धान्तः एव जीवनस्य रक्षार्थं एकमात्रं मृतसञ्जीवनी अस्ति।
ये जनाः सत्ययुगं प्राप्तुम् इच्छन्ति, तैः एताः शिक्षाः स्वजीवने धारयितव्याः।

धर्मस्थापनसमये भगवतः कल्केः निर्देशानुसारं, अस्माभिः स्वजीवने एतानि वचनानि पालनीयानि:

1. सर्वेषु जीवेषु करुणां दर्शयन्तु। मांसभक्षणं त्यजन्तु सात्त्विकं जीवनं च स्वीकुर्वन्तु। कस्यापि जीवस्य वा मानवस्य वा कथमपि हानिं मा कुरुत।
2. अस्मिन् युगे माधवस्य (भगवतः) नाम जपेत्। भवान् इच्छति चेत् उच्चैः जपम् कर्तुं शक्नोति मनसा वा तस्य नाम स्मर्तुं शक्नोति।
3. प्रत्येकं व्यक्तिना एते पञ्च गुणाः धारयितव्याः सत्यं, प्रेम, दया (करुणा), क्षमा, शान्तिः च।
4. प्रत्येकं व्यक्तिना नियमितरूपेण सत्सङ्गे भागः ग्रहीतव्यः। सत्सङ्गस्य अर्थः भगवतः गुणान् गायितुं, तस्य महिमां वर्णयितुं आध्यात्मिकचर्चां कर्तुं च एकत्र मेलनम्।
5. प्रतिदिनं त्रिसन्ध्यां कुर्यात् — प्रातः, मध्याह्ने, सायंकाले च भगवतः स्मरणं स्तुतिं च कुर्यात्।
6. प्रतिदिनं भगवता कल्किना दत्तस्य कल्कि महामन्त्रस्य जपम् कुर्यात्।
7. प्रत्येकं व्यक्तिना धर्ममार्गं चलितव्यम्।
8. जाति-धर्मभेदभावात् उपरि उत्थाय, सर्वैः सह सत्सङ्गं कुर्यात्।
9. 'अहम्' 'मम' च भावनां त्यजन्तु। एतादृशः अहङ्कारः आसक्तिः च व्यक्तिं तस्य वास्तविक-आध्यात्मिक-स्वभावात् दूरं नयति।
10. प्रतिदिनं गृहे श्रीमद्भागवत महापुराणस्य पाठं कुर्यात्। समयं प्राप्य भजनं, कीर्तनं, पुराणानि, शास्त्राणि, भविष्य मालिकां अन्यानि च आध्यात्मिकग्रन्थान् अध्यययेत्।
11. प्रत्येकं महिलां 'माता' / 'मा' इति, प्रत्येकं पुरुषं च 'भ्राता' इति सम्बोधयेत्।
12. भोजनं कर्तुं पूर्वं, भगवते भोजनं समर्पयेत्।
13. यदि भवान् भगवतः कल्केः अस्य च महतः कार्यस्य विषये अधिकं ज्ञातुम् इच्छति, तर्हि अस्याः पुस्तिकायाः अन्ते दत्तं मोबाइल-सङ्ख्यां सम्पर्कं कुर्यात्।

सर्वाधिकं पृष्टाः प्रश्नाः

1. त्रिसन्ध्याभ्यासविषये सामान्यप्रश्नाः

त्रिसन्ध्या **स्नानं विना** अपि कर्तुं शक्यते। स्वललाटे हस्तं स्थापयतु "श्री गङ्गे" इति त्रिवारं वदन् माता गङ्गां स्मरेत्। यदि सम्भवं, तर्हि प्रथमं स्वपादौ प्रक्षाल्य स्वोपरि किञ्चित् जलं सिञ्चेत्।

त्रिसन्ध्या कुत्रचित् अपि कर्तुं शक्यते — **मार्गे, रेलयाने, वाहने, स्वकार्यस्थले, वा मनसा (हृदये) मौनतया**। केनचित् रूपेण, केनचित् स्थाने, एतत् अविस्मरणीयतया करणीयम्।

श्रीमद्भागवत महापुराणस्य पाठः **केवलं स्नानं कृत्वा**, पवित्रतायां सत्याम् एव करणीयः। मासिकधर्मदिनेषु त्रिसन्ध्या यथापूर्वं त्रिकालं क्रियते — उच्चैः वा मनसा वा। तेषु सप्तदिनेषु श्रीमद्भागवत महापुराणस्य **पाठः न करणीयः, यद्यपि एतत् श्रोतुं शक्यते**।

सूतककाले अपि, त्रिकालं त्रिसन्ध्या कर्तुं शक्यते; किन्तु तस्मिन् समये श्रीमद्भागवत महापुराणं **न पठितव्यं न च श्रोतव्यम्**, सत्सङ्गे च न सम्मिलितव्यम्। उभयोरपि अवस्थयोः श्रीमद्भागवत महापुराणं पूजायाः अन्यानि वस्तूनि च **न स्प्रष्टव्यानि**।

2. यदि उचितसमये पूर्णा त्रिसन्ध्या सम्भवा न स्यात् तर्हि किं करणीयम्?

यदि उचितसमये पूर्णा त्रिसन्ध्या सम्भवा नास्ति, तर्हि तस्मिन् समये **संक्षिप्तां त्रिसन्ध्यां** कुर्यात्, समयं प्राप्य च **पूर्णां त्रिसन्ध्यां पश्चात्** कुर्यात्।

त्रिकालसन्ध्या कुत्रचित् अपि कर्तुं शक्यते — **कार्यस्थले, मार्गे चलन्, वाहनं चालयन्, विद्यालये**, वा अन्यत् किमपि कार्यं कुर्वन् अपि: **मौनतया, मनसा**। उचितसमये त्रिसन्ध्याकरणं, स्थानं यत्किमपि स्यात्, अत्यन्तम् आवश्यकम् अस्ति।

यदि त्रिकालसन्ध्या उचितसमये कर्तुं न शक्या, तर्हि भगवतः माधवस्य नाम गृहीयात् **पश्चात्तापं** च कुर्यात्, भगवन्तं च प्रार्थयेत् यत् इदानीम् आरभ्य एतत् उचितसमये भवितुं शक्नोति; यतः शास्त्राणां कथनम् अस्ति यत् त्रिकालसन्ध्या स्वस्य उचितसमये एव करणीया।

समयस्य अभावे त्रिकालसन्ध्यायाः विधिः

गूगल मीट मध्ये पण्डितमहोदयेन दत्तः श्लोकः। यदा सन्ध्यां कर्तुम् अवसरः न प्राप्यते समयः च व्यतीतं भवति, तर्हि सन्ध्यायाः स्थाने भवान् **108 वारं माधव नाम जपम्, 11 वारं जय दुर्गा माधव**, अधः दत्तस्य श्लोकस्य एकवारं पाठं कर्तुं शक्नोति।

दशावतार स्तोत्रम् (अन्तिम श्लोक)

वेदान् उद्धरते जगन्निवहते भूगोलम् उद्विभ्रते
दैत्यं दारयते बलिं छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते।
पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारुण्यम् आतन्वते
म्लेच्छान् मूर्च्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः॥

3. छात्रैः स्वदिनचर्यया सह त्रिसन्ध्या कथं करणीया?

छात्रैः नियमानुसारम् उचितसमये प्रातः (ब्रह्ममुहूर्ते) सायं च सन्ध्या करणीया। विद्यालयस्य वा अध्ययनस्य वा व्यस्ततया, ते मध्याह्नसन्ध्यां **हृदये, मनसा भगवतः ध्यानं कुर्वन्तः** पूरयितुं शक्नुवन्ति।

4. कार्यस्थले त्रिसन्ध्या कथं करणीया?

त्रिसन्ध्यार्थं स्थानस्य कोऽपि नियमः नास्ति। भवान् यत्र कुत्रापि स्यात्, एतत् कर्तुं शक्नोति — स्वडेस्के, यन्त्रशालायाम्, आपणे, क्षेत्रे, वा मार्गे।

यदि एतत् उच्चैः वक्तुं सम्भवं न स्यात्, तर्हि एतत् **मनसा (हृदये)** कुर्यात्; हृदयम् एव पर्याप्तं स्थानम् अस्ति। यदि सम्भवं, तर्हि स्वपादत्राणानि निष्कास्य एकक्षणं उपविशेत्; यदि तत् अपि सम्भवं न स्यात्, तर्हि एतस्मात् कारणात् त्रिसन्ध्यां न त्यजेत्।

यदि भवान् एतत् न स्मरति सम्भवं च अस्ति, तर्हि भवान् **त्रिसन्ध्यायाः श्रव्यं श्रोतुं शक्नोति**। मुख्यं वचनम् एतत् यत् एतत् न त्यक्तव्यम्।

5. यदि गृहकार्यतः समयः न प्राप्यते, तर्हि त्रिसन्ध्यायाः अभ्यासः कथं करणीयः?

कार्यं कुर्वन् त्रिसन्ध्यां कुर्यात् — एतदर्थं रिक्तसमयस्य प्रतीक्षां कर्तुम् आवश्यकता नास्ति; हस्ताः व्यस्ताः सन्ति चेत् अपि एतत् **मनसा** कर्तुं शक्यते।

भागवतार्थं, भवान् यत्किञ्चित् समयं निष्कासयितुं शक्नोति तत् निष्कासयेत् — यदि पूर्णः अध्यायः सम्भवः तर्हि एकः अध्यायः, यदि न, तर्हि एकं पृष्ठं, वा एकः श्लोकः अपि। एतत् ध्यातव्यं यत् पाठं विना एकोऽपि दिनं न गच्छेत्।

6. मासिकधर्मसमये महिलाभिः त्रिसन्ध्यायाः पालनं कथं करणीयम्?

मासिकधर्मसमये, सम्पूर्णसप्तदिनानि भागवतस्य **पाठः न करणीयः**। एतत् **श्रोतुं** शक्यते।

त्रिकालं त्रिसन्ध्यां कुर्यात्। यदि भवान् न स्मरति, तर्हि एतत् शृणुयात्।

(श्रीमद्भागवत महापुराणं, वा पूजायाः अन्यानि वस्तूनि न स्प्रशेत्।)

7. यदि परिवारस्य एकः व्यक्तिः त्रिसन्ध्यायाः पालनं करोति, तर्हि किं ते सर्वे अस्य फलं प्राप्स्यन्ति?

प्रत्येकं व्यक्तिना स्वयं अस्य पालनं कर्तुम् आवश्यकम् अस्ति। यदि परिवारे कोऽपि पठितुं न शक्नोति, तर्हि तेभ्यः त्रिसन्ध्यां भागवतं च श्रावयेत्। ये च वक्तुं वा श्रोतुं न शक्नुवन्ति, तेभ्यः यावत् सम्भवं, पुनः पुनः **'माधव'** नाम **लेखयितुं** प्रयत्नं कुर्यात्।

8. यदि वयं मांसाहारं कुर्मः मद्यं च पिबामः, तर्हि किं वयं त्रिसन्ध्याम् आरब्धुं शक्नुमः?

न, त्रिसन्ध्याम् आरब्धुं पूर्वं पूर्णतया शाकाहारी जीवनशैली स्वीकरणीया, अण्डम् अपि न खादितव्यम्। कस्यापि प्रकारस्य व्यसनं (यथा मद्यं, भङ्गा, सिगरेट्, तमाखु-उत्पादः, पान मसाला, गुटखा इत्यादि) अपि निश्चितरूपेण त्यक्तव्यम्।

9. किं त्रिसन्ध्याम् आरब्धुम् अस्माभिः पलाण्डु-लशुनयोः परित्यागः करणीयः?

न, पलाण्डु-लशुनयोः **भक्षणे** अपि भवान् त्रिसन्ध्यां कर्तुं शक्नोति। केवलं सर्वप्रकारकात् मांसाहारात् निवृत्तं भवितव्यम् (अण्डे सह)।

10. किं महिलाः गायत्रीमन्त्रं त्रिसन्ध्यां च पठितुं शक्नुवन्ति?

आम्, महिलाभिः त्रिसन्ध्याकाले त्रिवारं गायत्रीमन्त्रस्य पाठः करणीयः।

11. किं वयं उपनयन संस्कारं (यज्ञोपवीतम्) विना गायत्रीमन्त्रं पठितुं शक्नुमः?

आम्, पवित्रं यज्ञोपवीतम् न धारयन् अपि भवान् गायत्रीमन्त्रं पठितुं शक्नोति। भवान् कस्मात् अपि गुरुतः दीक्षितः न सन् अपि त्रिसन्ध्यायाः सर्वान् मन्त्रान् पठितुं शक्नोति।

12. किं वयं शापविमोचनं विना गायत्रीमन्त्रं पठितुं शक्नुमः?

आम्, भवता त्रिसन्ध्यां कुर्वता कस्यापि शापविमोचनं विना त्रिवारं गायत्रीमन्त्रस्य पाठः करणीयः।

13. यदि कोऽपि निरक्षरः, दिव्यांगः, शिशुः वा वरिष्ठनागरिकः अस्ति, यः त्रिसन्ध्यां पठितुम् असमर्थः अस्ति, तर्हि तैः किं करणीयम्?

यदि कोऽपि त्रिसन्ध्यापाठं पठितुम् असमर्थः अस्ति, तर्हि ते त्रिसन्ध्यासमये दिने त्रिवारम् अस्य श्रव्यं श्रोतुं शक्नुवन्ति। शिशुभ्यः छूटः दत्तः अस्ति यदि तासां मातरः त्रिसन्ध्यां कुर्वन्ति (तेभ्यः लाभः भविष्यति)। तथापि, वृद्धावस्थायां तैः त्रिसन्ध्यायाः अभ्यासः अवश्यं करणीयः।

विश्व सनातन धर्म सेवा ट्रस्ट

त्रिसन्ध्यायाः अन्यासां च धार्मिकज्ञानानां कृते व्हाट्सएप माध्यमेन सम्पर्कं कुर्यात्:

+91 9923071727

आधिकारिकं जालस्थानं यूट्यूब-चैनल्स च

भविष्य मालिका: www.bhavishyamalika.com

कल्कि अवतार - आधिकारिकं च्यानलम्: https://www.youtube.com/@Kalki_Avatara

भगवतः कल्केः वंशः (नूतनविश्वस्य मार्गः): <https://youtube.com/@dynastyofkalki>

कल्कि अवतार रशियन: <https://youtube.com/@kalkiavatarrussian>

कल्कि अवतार तेलुगु: <https://youtube.com/@kalkiavatartelugu>

कल्कि अवतार स्पेनिश: <https://youtube.com/@kalkiavatarspanish>

कल्कि अवतार कन्नड़: <https://youtube.com/@kalkiavatarkannada>

जय श्री माधव

